

روایت قصه‌هایی که به زندگی سیدالشهدا پیوند خورده‌اند

گفت‌وگوی صبا با عوامل برنامه «طریق»

نیره رضایی مطلق
گفت‌وگو

در میانه شور حسینی و هم‌زمان با گام‌های عاشقانه زائران اربعین، «طریق» در سومین فصل خود چون جاده‌ای روشن پیش روی دل‌ها گشوده شده است؛ جاده‌ای که هر قابش، قصه‌ای از عشق، ایمان و پایداری را روایت می‌کند. در این گفت‌وگو، تهیه‌کننده و مجری برنامه پرده از رمز و راز این همراهی رسانه‌ای برمی‌دارند؛ از طراحی روایت‌هایی که به عمق جان می‌نشینند، تا ظرایف اجرای معارفی که هم احترام به مخاطب را پاس می‌دارد و هم شوق دیدار کربلا را در دل‌ها شعله‌ور می‌کند.

مجید براق بافان

مجری و برنامه‌ساز پیشکسوت رسانه ملی:

**مجری تلویزیون
کلامش باید فاخر باشد**

همان نکته که در ابتدای گفت‌وگو گفتیم، و این یکی از ویژگی خاصی است که این برنامه را از دیگر برنامه‌های اربعینی متمایز می‌کند. مثلاً خانمی که دکترای ریاضی محض دارد و گرداننده موبک خاتون در کربلاست و ما داستان این طریق را به مرور می‌شنویم یا طلبه‌ای از کشور گامبیا که در طریق اربعین مداحی و وعظ می‌کند. پزشکی که در یانوردی کرده و حالا راهش به طریق اربعین منتهی می‌شود. همه این‌ها برای مخاطب می‌تواند جذابیتی داشته باشد.

فصل سوم طریق چه تفاوتی با سال‌های قبل دارد؟

در دو فصل قبلی گفت‌وگو در سه پرده شکل می‌گرفت و مخاطب در میانه این گفت‌وگو شاهد نماهنگ و مستندهایی بود که روی جامعه و مخاطبان جوان متمرکز بود و مربوط به کاروان رهسپاران عصر ظهور به عنوان حامی مالی برنامه بود. امسال در این فصل تصمیم بر این شد که این سه پرده بین یک پرده تعزیه تلویزیونی که کاری بدیع به لحاظ فرم است و در ابتدای برنامه روی آنتن می‌رود و دو پرده گفت‌وگو تقسیم شود که به این ترتیب انسجام مناسبی به گفت‌وگو داده می‌شود.

شما به تغییر لحن مجری در مقابل مهمان اشاره کردید. این تغییر دامنه‌اش به نوع برنامه و حتی شبکه و مخاطبان شما هم بر می‌گردد؟

وقتی صحبت از اجرا می‌شود یعنی یک فرد ثابت با صدایی ثابت باید نوع لحن، طرز بیان و حتی پوششش در هر برنامه متفاوت باشد. این تفاوت برخاسته از شناختی است که مجری از آن برنامه دارد. متناسب با هر شبکه باید اجرا انعطاف داشته باشد. اجرا در شبکه سه با شبکه تهران یا شبکه قرآن متفاوت است. ضمن اینکه اجرا در برنامه سحرگاهی، صبحگاهی و یا مناسبتی نیاز به لحن خاص آن برنامه دارد. مسلماً آهنگ اجرا در برنامه صبحگاهی تندتر و در سحرگاه آرام‌تر است این موضوع باید توسط مجری و بر اساس درک ویژگی‌های روان‌شناختی مخاطب، متناسب سازی شود.

مهمانان این فصل چه ویژگی‌ای دارند؟

من در هر قسمت با افرادی گفت‌وگو کردم که زندگی هر کدامشان برایم هیجان‌انگیز و اشتیاق‌آور به لحاظ مسیری که در زندگی برای پروراندن عشقشان به اهل بیت [ع] طی کرده بودند، بود. خودم مشتاق شنیدن داستان زندگی‌شان بودم و تلاش کردم فضا را برای مخاطبان طوری فراهم کنم که آنها نیز در این اشتیاق سهیم باشند.

حتماً این یکی از ویژگی‌های یک مجری است که چگونه مهمان‌ش را به مخاطب معرفی کند و او را به صدر بنشانند.

هرکدام از مهمانان قصه خودشان را دارند با روحیه‌ای متفاوت و حسی خاص. این به مهارت مجری برمی‌گردد که اول از همه مهمان را بشناسد. روحیه‌اش را کشف کند و بداند که چگونه او را مقابل دوربین آماده کند. گاهی مهمان من خودش فضا را درک کرده و من ضمن فرصت دادن به او برای بیان حرف‌هایش فقط با اشاره‌های کوتاه در میان گفت‌وگو هدایت آن را برعهده می‌گیرم. در هر صورت کنترل فضا با مجری است و مهمان هم با اتکا به اجرای او پیش می‌رود.

یعنی برای هر مهمان رفتاری متناسب با روحیه او را در پیش می‌گیرید؟

وظیفه مجری همین است. مهمانی در این برنامه بود که نیاز به همراهی داشت. پدیده‌ای است که فضای برنامه و دوربین فرد را می‌گیرد و مجری باید با سوالات پی‌درپی و درست به قول معروف یخ او را بشکند و او را کم‌کم وارد برنامه کند تا احساس راحتی و انس کند و بدون لکت داستان‌ش را بگوید. برخی مواقع هم نیاز چندانی به پرگوئی مجری نیست. مهمان خودش مثل چشمه می‌جوشد و در کلام پیش می‌رود. درک این موقعیت مهارتی را می‌طلبد که باید در وجود مجری باشد.

شنیدن قصه هر مهمان چه حسی برایتان دارد؟

مسئله کسانی را دعوت می‌کنیم که قصه‌شان شنیدنی باشد

برنامه که شما را ترغیب به اجرای آن کرده چه بود؟

این سومین سالی است که با گروه حرفه‌ای برنامه «طریق» همراه هستم. در این مدت به شناخت کافی از هم رسیدیم و نگاه حرفه‌ای گروه را قبول دارم و فکر می‌کنم توفیقی هم برای من در این ایام بود. تعلق خاطر به سیدالشهدا و در عین حال به موضوع اربعین و هدف‌گذاری برنامه نیز دلایل کافی برای حضورم در این برنامه را تکمیل کرد.

هدف‌گذاری برنامه در میان این همه برنامه مناسبتی چه بود که شما را جذب کرد؟

برنامه‌های مناسبتی زیادی در این ایام روی آنتن است و هرکدام بنا به مأموریت شبکه و خاستگاه آن سراغ اربعین رفته‌اند اما آنچه این برنامه را برای من متمایز کرد نگاه آن به مهمانان برنامه و دلایل دعوت از آن‌ها بود. ما در هر قسمت قصه آدم‌هایی را می‌شنویم که شاید در ظاهر هیچ قرابت و نزدیکی با این مناسبت نداشته باشند اما وقتی در مسیر زندگی‌شان قرار می‌گیریم می‌بینیم در دل ماجرا قرار دارند و چقدر زیبا زندگی‌شان را به زندگی سیدالشهدا پیوند زده‌اند و در طریق هستند.

شما در مسیر برنامه‌سازی نیز صاحب‌نظر هستید. چقدر در این برنامه سهیم برنامه‌سازی را در کنار اجرا برعهده گرفتید؟

برای این برنامه ده قسمتی گروه ۵ نفره‌ای موظف به سوزهایایی هستند که با رصد افراد در داخل و یا خارج از کشور افرادی را انتخاب می‌کنند که شاید تعدادشان به ۱۵۰ نفر هم برسد و از میان آن‌ها پس از پالایش به این میزان مهمان می‌رسند. پس از جمع‌بندی گروه سوزهایایی، من در جریان سوزها قرار می‌گیرم و دیدگاه‌هایم را با محمد پیوندی کارگردان هنری در میان می‌گذارم و پیشنهادهایم را برای بخش‌های مختلف برنامه ارائه می‌دهم.

مجید براق بافان از چهره‌های شناخته شده اجرای برنامه‌های دینی و مذهبی تلویزیون است. بسیاری او را با برنامه‌هایی چون «چشمه‌های نور»، «تا نیایش» و «باران» در دهه هفتاد و هشتاد به یاد می‌آورند و اجرای او در ویژه‌برنامه‌های «این شب‌ها» و «سحرگاہی» قرار بهشت است. در ذهن مخاطبان ثبت شده است. او با گذر از سه دهه فعالیت در حوزه اجرای ویژه‌برنامه‌های معارفی و سحرگاہی در شبکه‌های یک، قرآن و معارف سیما و شبکه تهران، سبک و شیوه خاص خود را در اجرا تثبیت کرده است. براق بافان، که دانش‌آموخته دکتری جامعه‌شناسی فرهنگی است، بر این باور است که اجرای برنامه‌های مذهبی نه تنها فرصتی برای انتقال حس معنوی عمیق به مردم فراهم می‌کند، بلکه خود نیز از این ارتباط حسی و عاطفی، انرژی و آرامش ویژه‌ای دریافت می‌کند. به گفته او، این فرایند نوعی ارتباط دو سویه میان مجری و مخاطب ایجاد می‌کند.

براق بافان این روزها اجرای فصل سوم برنامه «طریق» را بر عهده دارد و تلاش کرده با نگاهی تازه و شیوه‌ای نو، فضایی متفاوت در این برنامه ایجاد کند. او همچنین عضو کمیته مجریان معاونت سیماست و از این منظر، گفت‌وگوی ما با وی علاوه بر بررسی اجرای برنامه «طریق»، به بیان دیدگاه‌هایش درباره ویژگی‌های مجریان تلویزیونی و باید‌ها و نبایدهای اجرا در رسانه ملی نیز می‌پردازد.

فصل سوم برنامه «طریق» از شبکه یک سیما اربعین امسال نیز راهی آنتن شده است، مهم‌ترین ویژگی این